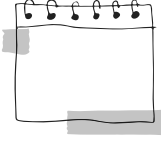

Bölüm 10

Birinci Sağlık Hizmetleri Kapsamında Göçmen Sağlığı ve Halk Sağlığı Hemşireliği Yaklaşımları

Aylin MEŞE TUNÇ¹

Öğrenim Hedefleri

- Göç, göçmen, mülteci, sığınmacı tanımlanabilir
- Dünyada ve Türkiye’ de göç hareketliliği hakkında bilgi sahibi olunabilir.
- Sağlık hakkı ile ilgili bilgi sahibi olunabilir
- Göçmenler ve sağlık sorunları bilinir
- Göçmenlerin sağlık hizmetlerine ulaşmada karşılaştıkları sorunlar bilinir
- Göçmenler ve birinci basamak sağlık hizmetleri hakkında bilgi sahibi olunabilir
- Göçmenlere halk sağlığı hemşireliği ile yaklaşımın önemi bilinir.

¹ Arş. Gör. Sakarya Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, e-mail: aylinmese@sakarya.edu.tr

göçmenlerin haklarının savunucusu olmalıdır. Diğer kurumlar ile sürekli iş birliği içinde ve iletişim halinde olmalıdır. Ek olarak göçmenlerin bakımında lider pozisyonda olan halk sağlığı hemşirelerinin farkındalık ve bilinç seviyelerinin ileri seviyede olmaları beklenmektedir.

KAYNAKLAR

- Assembly, G. (2015). Resolution adopted by the General Assembly on 11 September 2015. New York: United Nations.
- Audrey, S., & Procter, S. (2015). Employers' views of promoting walking to work: a qualitative study. *International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity*, 12(1), 1-10.
- Ayşe, Ç. A. L., ÇAVUŞOĞLU, F., & AVCİ, İ. A. (2022). Hemşirelerin göçmen bireylere bakım verirken yaşadıkları sorunlar ve çözüme yönelik öneriler. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 15(2), 197-206.
- Beşer, A., & Tekkaş Kerman, K. (2017). Göç eden bireylerin öncelikli sağlık sorunları ve sağlık hizmetine ulaşımındaki engeller. *Türkiye Klinikleri J Public Health Nurs-Special Topics*, 3(3), 143-8.
- Biswas, D., Kristiansen, M., Krasnik, A., & Norredam, M. (2011). Access to healthcare and alternative health-seeking strategies among undocumented migrants in Denmark. *BMC public health*, 11(1), 1-11.
- Domnich, A., Panatto, D., Gasparini, R., & Amicizia, D. (2012). The "healthy immigrant" effect: does it exist in Europe today?. *Italian journal of public health*, 9(3).
- Edward, J. (2014). Undocumented immigrants and access to health care: making a case for policy reform. *Policy, Politics, & Nursing Practice*, 15(1-2), 5-14.
- Ekici, S., & Tuncel, G. (2015). Göç ve insan. *Birey ve Toplum Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(1), 9-22.
- Erat, V., İzci, F. (2022). Göçmenlerin Sağlık Hizmetlerine Erişiminde Karşılaştıkları Sorunlar. *Batman Üniversitesi Yaşam Bilimleri Dergisi*, 12(1), 65-78.
- Fennelly, K. (2007). The "healthy migrant" effect. *Minnesota medicine*, 90(3), 51-53.
- Göç Terimleri Sözlüğü, (2009). ss.42-57. www.goc.gov.tr adresinden alınmıştır. (Erişim Tarihi: 22.05.2023)
- Gökçay, G., & Çevirme, A. (2022). Health And Environmental Literacy Levels Of Immigrant And Non-Immigrant University Students And Related Factors. *Samsun Sağlık Bilimleri Dergisi*, 7(3), 757-778.
- Hacker, K., Anies, M., Folb, B. L., & Zallman, L. (2015). Barriers to health care for undocumented immigrants: a literature review. *Risk management and healthcare policy*, 175-183.
- Hasan Evcimen (2021). Dezavantajlı Gruplar Ve Halk Sağlığı Hemşiresinin Rolü, Yeliz Varışoğlu, Pınar Irmak Vural (Ed.) *Sağlık & Bilim: Hemşirelik-3* (pp: 171-178), ISBN:978-625-8065-73-2: Efe Akademi.
- Human Rights Watch (HRW), 2010. Health and Human Rights. https://www.hrw.org/sites/default/files/related_material/HRW_healthbrochure_low.pdf Erişim tarihi: 29.05.2023
- International Organization for Migration (IOM), 2015. Key Migration Terms. <http://www.iom.int/key-migrationterms> (Erişim Tarihi: 24.05.2023).

- Kadir ÖZDEMİR, Aile Hekimliği Tanımı: Çekirdek Yeterlilikleri Ve Özellikleri, <http://ailehekimisi.medicine.ankara.edu.tr/wp-content/uploads/sites/581/2015/02/AileHekimligi-Tanimi-Cekirdek-Yeterlilikleri-ve-Ozellikleri.pdf> Erişim tarihi: 30.05.2023.
- Kalyoncu, Z. B. (2022). Türkiye’de Düşük Gelirli Göçmen Guruplari İçin Sürdürülebilir Beslenme Yönünden Yardimlar. Dünya Senin Ellerinde, 61.
- Kaplan, M., & Çelik, M. (2022). Göçün Halk Sağlığı Üzerine Etkileri. Sağlık Bilimleri Alanında Uluslararası Araştırmalar V, 79.
- Karadağ, Ö., & Altıntaş, K. H. (2010). Mülteciler ve Sağlık. TAF Preventive Medicine Bulletin, 9(1).
- Khosla, N., Washington, K. T., Shaunfield, S., & Aslakson, R. (2017). Communication challenges and strategies of US health professionals caring for seriously ill South Asian patients and their families. Journal of palliative medicine, 20(6), 611-617.
- Kvamme, E., & Voldner, N. (2022). Public health nurses’ encounters with undocumented migrant mothers and children. Public Health Nursing, 39(1), 286-295.
- Lee, M. L., Hayes, P. A., McConnell, P., & Henry, R. M. (2013). Students delivering health care to a vulnerable Appalachian population through interprofessional service-learning. Gerontology & Geriatrics Education, 34(1), 43-59.
- Matlin, S. A., Depoux, A., Schütte, S., Flahault, A., & Saso, L. (2018). Migrants’ and refugees’ health: towards an agenda of solutions. *Public Health Reviews*, 39(1), 1-55.
- Meşe Tunç, A., Gökçay, G., Çevirme, A. (2022). Covid-19 pandemisinin bazı riskli guruplar üzerine etkisi. D. Atik (Ed.) Sağlık Bilimleri Alanında Yeni Trendler IV (ss.721-748), Duvar Yayınları, Ankara. ISBN:978-625-8261-86-8
- Necipoğlu, D., Bebiş, H., & Seviğ, E. Ü. (2019). Dezavantajlı Guruplar (Göçmen, Mülteci, Sığınmacı, Gey, Lezbilyen, Mahkumlar) ve Kültürel Yaklaşım. Kültürlerarası Hemşirelik, 68-75.
- Nurdoğan, A. K., Dur, A. İ. B., Öztürk, M. (2016). Türkiye’nin mülteci sorunu ve Suriye krizinin mülteci sorununa etkileri. İş ve Hayat, 2(4), 217-238.
- Pace, P. (2011). Migration and the right to health: a review of international law. International Organization for Migration.
- SmithBattle, L., Diekemper, M., & Drake, M. A. (1999). Articulating the culture and tradition of community health nursing. Public Health Nursing, 16(3), 215-222.
- Suphanchaimat, R., Kantamaturapoj, K., Putthasri, W., & Prakongsai, P. (2015). Challenges in the provision of healthcare services for migrants: a systematic review through providers’ lens. BMC health services research, 15, 1-14.
- T.C. İç İşleri Bakanlığı Göç İdaresi Başkanlığı, 2021. <https://www.goc.gov.tr/> Erişim Tarihi: 25.05.2023.
- Tekkaş Kerman, K. (2021). Göçmen Sağlığı, Özüm Erkin, Aslı Kalkım, İlknur Göl (Ed.), Halk Sağlığı Hemşireliği (pp:643-664), ISBN978-605-2369-37-1: Çukurova Nobel Tıp Kitabevi, Antalya.
- Terraza-Núñez, R., Vázquez, M. L., Vargas, I., & Lizana, T. (2011). Health professional perceptions regarding healthcare provision to immigrants in Catalonia. International journal of public health, 56, 549-557.
- Türkiye İstatistik Kurumu (TUIK), 2021. Uluslararası Göç İstatistikleri, 2021 <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Uluslararası-Goc-Istatistikleri-2021-45814> Erişim Tarihi: 25.05.2023.

- UN. (1948). Universal declaration of human rights. United Nation: Alınan yer <https://www.un.org/en/about-us/universal-declaration-of-human-rights> Erişim Tarihi: 27.05.2023
- UNESCO. 2015. International Migration and Multicultural Policies. www.unesco.org/shs/migration/glossary Erişim tarihi: 20.05.2023
- United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR), 2006. The State of The World's Refugees 2006: Human Displacement in the New Millennium, <https://www.unhcr.org/what-we-do/publications/state-worlds-refugees-2006-human-displacement-new-millennium> Erişim tarihi: 25.05.2023.
- United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR), 2022a. Refugee Data Finder. <https://www.unhcr.org/refugee-statistics/> Erişim tarihi: 25.05.2023
- United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR), 2022b. Asylum and migration, <https://www.unhcr.org/what-we-do/protect-human-rights/asylum-and-migration> Erişim Tarihi: 25.05.2023.
- World Health Organization (WHO), 2022. Refugee and migrant health, <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/refugee-and-migrant-health> Erişim tarihi: 22.05.2023
- Yavuz, C., & Eskiocak, M. (2014). Health-care reform in Turkey: far from perfect. *The Lancet*, 383(9911), 27-28.
- Zimmerman, C., Kiss, L., & Hossain, M. (2011). Migration and health: a framework for 21st century policy-making. *PLoS medicine*, 8(5), e1001034.